

Zeitschrift: Annalas da la Societad Retorumantscha
Herausgeber: Societad Retorumantscha
Band: 29 (1915)

Artikel: L'utschè in chabgia : farsa in 1 act
Autor: Bardola, Cristoffel
DOI: <https://doi.org/10.5169/seals-190820>

Nutzungsbedingungen

Die ETH-Bibliothek ist die Anbieterin der digitalisierten Zeitschriften auf E-Periodica. Sie besitzt keine Urheberrechte an den Zeitschriften und ist nicht verantwortlich für deren Inhalte. Die Rechte liegen in der Regel bei den Herausgebern beziehungsweise den externen Rechteinhabern. Das Veröffentlichen von Bildern in Print- und Online-Publikationen sowie auf Social Media-Kanälen oder Webseiten ist nur mit vorheriger Genehmigung der Rechteinhaber erlaubt. [Mehr erfahren](#)

Conditions d'utilisation

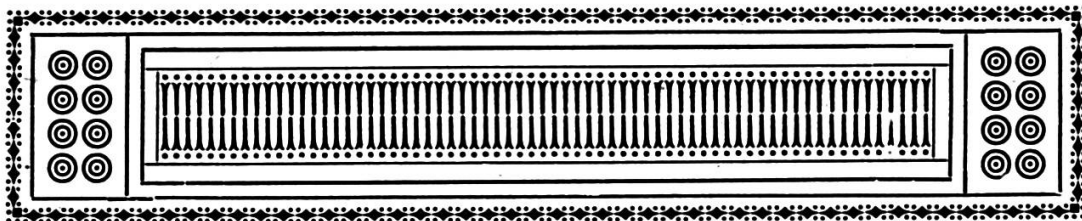
L'ETH Library est le fournisseur des revues numérisées. Elle ne détient aucun droit d'auteur sur les revues et n'est pas responsable de leur contenu. En règle générale, les droits sont détenus par les éditeurs ou les détenteurs de droits externes. La reproduction d'images dans des publications imprimées ou en ligne ainsi que sur des canaux de médias sociaux ou des sites web n'est autorisée qu'avec l'accord préalable des détenteurs des droits. [En savoir plus](#)

Terms of use

The ETH Library is the provider of the digitised journals. It does not own any copyrights to the journals and is not responsible for their content. The rights usually lie with the publishers or the external rights holders. Publishing images in print and online publications, as well as on social media channels or websites, is only permitted with the prior consent of the rights holders. [Find out more](#)

Download PDF: 18.07.2025

ETH-Bibliothek Zürich, E-Periodica, <https://www.e-periodica.ch>

L'utschè in chabgia.

Farsa in 1 act da *Cristoffel Bardola*.

Lö: La stüva d'ustria nel „Plan Borgia“ a Ramosch.

Temp: Prinzipi della II. mittà del 19^{avel} secul.

PERSUNAS:

Sar Peder, uster e bacher, fittadin del bain, hom da 40—50 ans.

Dna. Letta, sia duonna.

Ml. Jon, capo da Ramosch, vicepresident del circol.

Il lutinent, seis nuder.

Sar Balser, paür.

Bastian, faver.

Ün Tirolais.

Il langegher.

Il famagl da Sar Peder.

Üna saira nel mais Gün. Il palc rappreschainta la stüva d'ustria. A sneistra granda pigna cun cutscha, a dretta üna maisa lunga. Davant la pigna la maisetta. Pro quella sezza e tschaina il Tirolais cul chapè sül cheu e'l bastun dasper sai. Alla maisa granda stan aint davomaisa Ml. Jon e Balser, sùls sezzels il lutinent e Sar Peder. Glüms da saif; sùlla maisetta üna chandaila. Tuots fuman la püpa. Duonna Letta sül banc fa stinf.

I. Scena.

Ml. Jon: Hast fat bacharia be d'incuort, Peder, cha Tü trattast quest tosel cun charn frais-cha?

Peder: Pro mai, da quest temp es adüna charn frais-ch' avant man, Ml. Jon. Davò ch'eu n'ha fat quel schler da glatsch cusü nel chasin da Schilana, poss conservar da quella tuotta stad. Uossa vaja pac. — Eu n'ha mazzà sterza duos beschs.

Lut.: Schi non vendaivat charn vi' a Scuol? I para, chi sia fingià gnü aint dal Tirol bain blera gliod a far la cura dell' aua insalada?

Peder: I nan es amò blera vita. Var 10 sun giò'l Vih-sot pro Sar Andrea, i quisü saran in tuot pro la maestralessa i pro'l chapitani intuorn 20. — I'lura da quai da preglia esa plü bler sü Tarasp i vi' a Vulpera. Ma eu da quellas varts non trafichesch. — Eu stovess uossa darcheu mazzar alch beschs; ma qui intuorn esa pac da bun da chattar. 'Lain vera, che chi'm manarà cumpar Bastian sü da Fond. Eu l'ha tramiss giò sterza a cumprar.
(Posa, durante la quala ils giasts observan il Tirolais.)

Balser: Tira'l bain, il bouv, cha Tü hast cumprà l'oter di nan da Tschlin, Ml. Jon?

Ml. Jon: Üna sacra bestia! Sterza e'l gnü sü dalla reisgia con üna brava chargia, i quai be frisch. Eu farà con quel, scha Dieu voul, üna buna stà. I farà eir da bsögn d'üna buna manadüra, i para bler fain agon.

Lut.: Fain grass avonda. Ma sü da munts saraja pac, id ha fat adüna massa frai i massa bletsch.

Peder: Eu n'ha sejà aint a Chastè ün pèr urs creschüts aint, id es bel fain. Be chi'ns vegna ün pa d'bell' avra, cha'l possa eir sechar.

Tirolais: Noch a Schopp'n, Frau Wirtin, vom guot'n!

Dna. Letta (a Peder): Da qual ha'l?

Peder: Dal bun. Dà nan a mai! (Piglia la fracla e passa giò'n schler.)

Ml. Jon: Quest am para, ch'el haja üna brava fam i brava said.

Dna. Letta: El gnarà da dalöntschi, char Ml. Jon, i pezzas feva vaira chod davo mezdi. L'es rivà be avant paca pezza. (Posa.)

- Ml. Jon:* Kummet's weit hea, heint?
- Tirolais* (sainz' as volver): I? ... Hajo! ... I kim vo ... vo ... Prutz, moan i, hoasst's. (Mangia.)
- Balser:* Quai es ün bun toc, Sar lutinent, dumandai, scha'l vain tras Uella o sur Danuder!
- Lut.:* Lascha'l mangiar, l'hom, intant! Davò 'laina dumperar.
(Peder vain cul vin, e duonna Letta metta la fracla sün maisa.)
- Tirolais* (bavand): Dees isch'n guota Tropfa, Frau Wirtin, wo hobt's 'n hea?
- Peder:* S'ist Veltliner.
- Tirolais:* Wos dees hoasst, woass i nit; ober guot ist'r, sel isch wohr! (Posa.) — Seid's es d'r Wirt? — Konn i a do schlof'n?
- Peder:* Ja wohl! A kleis Zimmerle han i scho!
- Tirolais:* Werd wohl recht sein, Monn, hoakel bin i nit (baiva) — (Posa.) Wia hoasst ma dees Lond?
- Lut.* (as volva): Das ist das Engadin, Herr. Und's Dorf ist Remüs. Seid Ihr zum ersten Mal in der Gegend?
- Tirolais* (sbassand il cheu): Hajo! Ober in dr Schweiz isch dees, nit wohr?
- Lut.:* Gewiss, und im Kanton Graubünden.
- Tirolais:* So, so. Nocher isch's scho recht! (Vüda sa püpa e baiva, Dna. Letta metta giò d'maisa.)
- Balser:* El es ün schlass fegher! Eu non al' less tor giò la penna, a quest.
- Ml. Jon:* L'ögliada n'am plascha. El na das-cha vera aint il gnif alla gliod.
- Lut.:* Eu crai, ch'el as schanaja. Na 'vai viss, ch'el ha üna trid' insaina sül frunt?
- Balser:* I sur l'uraglia dretta ha'l ora ün tschüf d'chavès, per-quai lascha'l sù ses chapè, il campel.
- Lut.:* Güst blera maniera non ha'l. — I geografia sa'l pac avonda. — O ch'el sto esser da plü dalöntschi. — Il vesti non's confa neir brich con ses deport. — Ma la penna non al manca. — Uschè sun noss vaschins del..., dador Punt-Martina.
- Tirolais* (Sta sù, piglia seis bastun): I moan, i will gean, müed bin i heint.
- Peder* (a sia duonna): Es la stüva sur' in uorden?

Letta: Il let es pront.

(Peder dà man la chandaila e s'inchamina vers l'üsch. Il Tirolais consegna sia buorsa all' usterà, sco cha que eira üsità nel Tirol.)

Tirolais: Do, bholtet's bis morg'n!

(Letta avra la chaista d'maisa e la metta in quella, turnand a serrar con la clav. Ils oters observan que tuot. Peder e'l Tirolais van dad üsch oura.)

Balser: Mo, schi buna not avessa'l bain podü dir, be quai 'vess inclet eir eu.

Lut.: El sarà strac. — Dat 'am amò ün zanin d'genziana, Dna. Letta! Questa saira esa gnü plü tard sco'l solit.

Ml. Jon: Eir a mai id a cumpar Balser amò ün! (Letta serva.)
Schi impringias!

Balser: In mardi ad 8 giaran ad alp. Uossa süls pramarans las vachas stessan bain.

Lut.: Eu sun stat her a bun' ura sü „Chant“ a jals. Aint i'l god es erb' avonda. Ma i han darchè fat bels dans sülla prada da „Buorcha“ i „Chilcheras“. Mes pra della „Jenna“ hana russ sü tot, resch net. La pastriglia na vaglia plü ses crüzzers!

Ml. Jon: Quai vögliarà pazienza. Fin chi's seja cusü, va quai amò ün bun mais i mez. In quel frattemp l'erba po crescer. Mo dit! Ques da Mnà ans ston avoir darchè fat ün bel ruel aint in „Pradgiant“ con lur muvel da „Griosch“. Quai es tottuna üna s-cherpa del luf.

Balser: I sarà bainbod dad ir a comün aint in Pradgiant a far sü il mür del schler. I 'lura, schi han propi fat trid, schi'ls laina bain far ora las uraglias! Scha quès da „Bargia“ i da „Poz“ cumainzan a trumfar, schi d'odna!

Lut.: Schi's voul avoir alla fin da Gün las alps da vachas plü o main crejas, as stoverà adüna gnir adaquella, da dar „Pradgiant“ a Mnà e tour nus „Ischolas“ e „Pradatsch“.

Ml. Jon: Dà quell' idea na sun eu, perchè quai non als tocca. „Pradgiant“ es nossa megl'r alp

(Peder aintra, riand suot' oura.)

Peder: Eu crai, cha meis giast sia düsà, dad ir in let cullas s-charpas in pe; eu n'ha spettà avant üsch üna pezza, per tor giò quellas con mai i las nettiar. Mo crajavat? El es cusü sül let i barbotta da per el, i probabel, ch'el

as drumainza, sainz' as trar oura la vestimainta. I doman 'lessa'l ir inavant allas quatter. Eu n'ha dit, cha da quellas uras la duonna non haja amò fat il caffè, schi ha'l respus, ch'el as containta eir be d'üna mezza d'lat frai. Dimena avrà quai nom star sü adura, per il viantar. Tü, Letta, avant co ir a dormir, drizzast üna checla d'lat i pan i chaschöl!

II. Scena.

(Aintra Bastiaun, plain d'puolvra e süjurs.)

Peder: Uossa guardai! Cumpar Bastian fingià qua. Amo hoz non At spetteva. (Sta sü.)

Bastian (guard' intuorn, perplex): Cumpar, ve our' i taidla!

Peder: Mo schi che esa? Di 'pür quia! — (Il guarda.) Tü no'm parast in Tes dret esser.

Bastian: Eu non ha temp da perder. Metta suot Tes chavà subit! Eu sto ir. (Fa prescha.)

Lut.: Mo, Sar Bastian, scha vo rivaivat be uossa, as quietai ün pa i dittans il motiv da Vossa prescha!

Bastian: Eu na poss, eu na poss... (Va vers l'üsch, a Peder): Tü stoust am dar il chavà!

Peder (inquiet): Mo, schi che es arrivà? Hast forsa laschà mütschar la bescha? Ingiò voust ir a tscherchar da questas uras?

Bastian: Ma che bescha! Sch'eu non ha üngüna! La besch' es gio Fond. Schi m'han tut ils *raps*, questa lumpamainta!

Peder: Ils 220 reuschs! Tü na sarast mai nar!

Bastian: Tots davent! Il lader es passà inaint vers Scuol. Eu il sto tschüffer. Da'm be il chavà. ch'eu non poss plü inavant a pe!

Peder: Mo sast del sgür, cha quai es il cas?

Bastian: Tschert, duonna Gretta m'ha dit, our' a Martina.

Peder: Baiva qualchosa! Eu vegn dalunga a clamar il famagl. (Passa.)

Dna. Letta: Dolur granda! 'Less eu s-chodar üna tazza d'caffè o lat? (Bastian fa segn da na.) 'Lais tour ün magöl d'vin? (El squassa il cheu.)

Bastian: Be ün zanin vinars mettà'm sü in prescha, dna. cumar! Id ün baccun pan o chaschöl!

(Letta metta il desiderà svelt sün la maisetta, Bastian as bütta mez mort sün ün sezzal e chatscha giò in prescha duos baccuns, suspürand.)

Bastian: Quest'orma del diavel! (Ils oters stan per part intuorn el.)

Ml. Jon: Ma cognuoschast l'autur del delict?

Bastian: Tschert! I non po esser ingün oter co quel schmaladi tschec, cha Dieu l'ha segnà, chi ha dormì con mai giò Fond. Quest infam!

(Peder aintra ed as associescha als oters.)

Lut: Mo, char Sar Bastian, scha vo eschat sgür da'l cognuoscher e ch'el es in Engiadina, schi Ml. Jon, sco vice-president avisa la polizia, i doman il clappain. Ditàns be, co ch'el guard' oura!

Balser: E'l ün grond?

Ml. Jon: Che età po'l avoir?

Peder: Co d'era'l vesti.

Bastian (sta sü): Eu non ha temp... Eu il chat tschert amò questa not, il furbaz, lump. Ve!...

(a Peder): Laschans ir! (Voul ir.)

Lut.: (Clappa Bastian pel bratsch): Ma na, na! Avant co ir stovais ans dar ils connotats del lader, per podair avisar la polizia. Be cuort!

Bastian: Ma sch'eu n'ha dit... L'ha oura ün rudè d'chavès d'üna vart... Sül frunt üna schmiesla cotschna... es ün hom grand, mal vestì....

(Peder e'ls oters as guardan.)

Ml. Jon: Uossa basta! — Na piglierai plü prescha!

Bastian (chi voul ir): Che basta?.... Üna pulenta basta!.... Tschüffer al stovaina! (Sorta.)

(Peder e Dna. Letta han svelt avert la chaista d'maisa e tut oura la buorsa, stata consegnada, e la contempleschan manüdamaing con ils oters preschaints.)

Il famagl (sün üsch): Tuot pront! I Sar Bastian es coura i voul ir subit subit.

Lut.: Fa star qua a Sar Bastian i va cul chavà sül comün i fa star sü subit il langedher i di'l da gnir dalunga giò qui armà, per uorden da Ml. Jon! Hast udi?

(Il famagl guarda stut sülla compagnia e sün seis patrun.)

Peder: Schi, schi, pür fa per cumand! (Il famagl passa, Peder

bütta la buorsa sün maisa): Da questas non m'es amò capità! La buorsa es mia!

Lut.: L'utschè es in chabgia!

Balser: Mo, dit be! Es quai possibel?

Ml. Jon: Riv' la Tü, lutinent, i guardain, che chi 'd es amò laint!

Lut.: (svöda il contenuto sün maisa. Sper renschs e crüzzers e marenghins vain oura ün bigliettin scrit a man, il lut. il legia dadot, intant cha Ml. Jon e Peder quintan la monaida.)

„Il sotscriit testificha d'avair schôn surgni hoz da Sar Peder da Borgia renschs tschient i quaranta per ün s. h. bouv, ch'el al vendet alla faira da Strada.

Tschlin, 22 Mai 1857.

Cla da Men.“

Quest' es prova sufficiainta! — (Als oters): Quant esa?

Ml. Jon: 202 renschs i 34 crüzzers.

Peder: L'orma del diavel para d'esser stat passabelmaing chüz. El m'ho dovrà var 17 renschs. — Mo 'lain dir, cha 'la sia ida bain tantüna. — Id uossa? (Ml. Jon metta ils raps nella buorsa e consegna quella al lutinent.)

Lut.: Uossa fain arrestar la canaglia be da cuolp! Tü, Peder, vast 'lur' oura i guardast, ch'el non s'haja fat our dalla puolvra intant. Ma, hast udi, non il molestar! El es in mans e sta adüna suot protecziun della ledscha. — I 'lura tscherchast a nos Sar Bastian i'l fast gnir aint, cha no'l possan tor ün pa pel chül! — Vo, Duonna Letta, giaivat sün chambra pro voss uffants, cha quels non as temessan.

Dna. Letta (s'instradand vers davopigna): Segner, Segner! Quest' am sarà üna not! Eh chars, Ml. Jon i Sar lutinent, eu am raccumand, hajat chüra, cha meis hom i cumpar Bastian na fetschan da bes-chas cun quel lumbardun!

Ml. Jon: Pür it, duonna Letta, Sar Peder es inclejentaivel, id in nossa preschentscha na dascha neir Bastian güst far, quai ch'el 'less.

Peder (riand.) E va, va, narruna, che voust cha no al fetschan, daspö cha l'es id' uschea! (Letta passa aint da davopigna, Peder metta sü vinars, lascha la buttiglia sün maisa e pass' oura, ils oters as tschaintan süls sezzals.)

III. Scena.

- Bastian* (aintra blastemmand.) Robas da questas! . . . Id es ün quart d'ura, cha'l es passà cul chavà per quest langegher da merda, ch'eu non ha da bsögn d'el . . . i na tuorna nö . . . i'm fan spettar i perder la pazienza . . . Cheu 'less, cha'l diavel' vess alla famaglia id a chi chi . . .
- Lut.:* Che güda blastemmar, Sar Bastian; cur cha l'es fatta, e'la fatta! — Spettai in man da Dieu! Vo n'avarat forsà eir nö tut quellas grondas preschas, d'ir a durmir giò Fond quella saira!
- Bastian:* Co! Volais amò am cugliunar? In questa trista posizìun? Fessat bain letta, da'm güdar! (Crouda sün ün sezzal.)
- Ml. Jon:* Quai 'laina bain, mes Bastian. Tü vezzerast, cha no tgnain tots con Tai i cha'l lader croderà bainbod in noss mans.
- Bastian:* Ma nö cun star quia i baiver vinars, Ml. Jon! . . . (Balser, chi as ha miss sü ün zanin davò l'oter, comainza a far öglins prus.)
- Balser:* Ve nan pro mai i lascha'm dar ün bütsch, mes benedi pruoder! Cha quai am fa plaschair, ch'el na T'ha fat a dalet, quest malprüvà beschatsch! (Bastian non dà ledscha, el sta sün üsch e taidla, scha'l chavagl non arriva bod.)
- Lut.:* Schi dittans amò, avant co ir, Sar Bastian, in che qualità da buorsa, cha la munaida d'era, i co cha quella buorsa guardev' ora!
- Bastian:* Mo eu non sa da's dir oter . . . Quai d'era la buorsa da cumpar Peder!
- Lut.:* Quai savaina, mo d'er' la da chüram, avev' la curajas o serradüra da fier, be ün, o plüs chättans . . .
- Bastian* (da noscha glüna): Ma che voul quai ossa dir! . . . La d'era da chüram id era serrada cun üna curaja . . . (Peder aintra.)
- Lut.* (pigl' oura la buorsa e la mossa.) Sco questa?
- Bastian:* Laschai vera! Schi, precis, precis! Es quai vossa?
- Peder:* La paress be mia! (La piglia, guarda e dà a Bastian.) Che disch Tü, cumpar?
- Bastian* (Chi l'ha cognoschüda.) Mo, eschat Vo tots striuns o vegn eu in sön? Ell' es eir Tia, schi, tschert, guarda qui questa sribla naira, ils pizs della curaja, las 2 zotlas

dallas varts! (Avra.) I qui ils bigliets da 20 guldiners i'ls renschs — tot precis! (Serra.)

(La bütta sün maisa e dà ün puogn sün quella.)

Uossa, scha la buorsa es qua, schi sto esser er il lader d'intuorn! (Al lutinent.) D'ingionder l'avais?

Lut.: A mai l'ha data Sar Peder, id el l'ha tutta sot noss ögls our da chaista d'maisa.

Bastian: I chi l'ha missa aint!

Peder: Ma duonna, davo cha'l possessur la' veva consegnada.

Bastian: Chi? Il Tiroler? E'l qua? (Dà ün sagl, sco ün animal rapace.) Scha esser, ch'el es, i ch'eu il chat, schi'l strangla, quest infam! Ingiò e'l? Dita'm be subit!

Peder: El dorma lam i bain sü'n stüva sura, i pel momaint na das-chaina disturbar seis sön.

(Bastian tuot stut.)

Ml. Jon: El sta suot nossa protecziun. (Mossand sül lutinent.)

Bastian: Che, ün lader volais proteger, ün vagabund simil? (Voul ir.)

(Peder e Ml. Jon il tegnan.)

Balser (barbottand): Radschun hast, Bastian, ma . . . ta — schair pu . . pu . . dessast! (Rian.)

Lut.: La ledscha non admetta la vendetta, Sar Bastian. Il güdisch es qua, per inquirir i chastiar.

Bastian (chi vain tgnü da Peder e Ml. Jon): Ma, sch'eu il chat, schi al dun eu s vess il chasti merità, na per l'invöl — per quel po la ledscha gnir applichada per mia part —, ma per l'affrunt persunal, ch'el am fet. E per ils pass, ch'eu n'ha stovü far per nöglia, sto'l squintar, uschè vaira ch'eu

Peder (metta sü ün zanin): Lascha las blastemmas, cumpar, i baiva quest zanin i 'T quieta! Laschain, cha'l güdisch fetscha intant seis dover. I' lura davò (in confidenza), cur chi 's spordscha l'occasion, poust magari adüna a quatter ögls far jo quint cul pruoder.

IV. Scena.

(Il langegher aintra.)

Langegher: Buna saira o (guarda süll'ura) bun di, signuors. (A Ml. Jon e'l lutinent): Eu stun a Lur disposiziun; che manca, chi'm han fat clomar?

Lut.: l's tratta d'arrestar ün Tirolais, chi ha involà i dorma uossa qui in chasa.

Langegher: A Lur uordens!

Peder: Mo, s-chüsai signuors! Il pruoder dorma i groffa cusü, cha la tettaglia strembla. El na'ns mütscha. Na 'laina 'ns rinforzar ün pa — no eschan qui d'hersaiva nan, i pover cumpar Bastian avarà las blignas — i 'lura davò podain ir sü pel campel?

Ml. Jon: Mo schi, magari, eu n'ha eir il stomi bainischem vöd. Intant podessna amò laschar quintar a nos Bastian, co cha quai al get a man gio Fond, i Tü, lutinent, pudesast güst eir sbozzar il protocol. Na crajast?

Lut.: Eu sun perinclet.

(Peder porta sü fuatschas, ün brav toc chaschöl veder o d'chasa, implischa ils zanins, durante cha la compagnia as tschainta — Balser s'ha intant indrumenzà in davomaisa e groffa da tant in tant.)

Lut. (as mettand vi alla maisetta, a Peder): Dat'am palperi i penna! (Peder obedescha. Il lutinent mangia e scriva l'introducziun, ils oters mangian e tizchan a Balser, chi non as sdruvaglia.) Uossa, quintà'ns l'istorgia plan vöss, Sar Bastian! (Posa, mangian.)

Bastian (Amò da noscha glüna): Plü jent vessa, scha Vo'm laschessat in pasch! Mo, scha quai sto pür esser, schi As vögliä pö quintar: S'impissai be! (Travuonda.) Eu 'veva cumprà her giò Fond id our'illa Forsch var 25 bels beschs grass i voleva gnir hoz in aint cun tot. — (Posa, mangia.) I'm 'vevan da'ls consegnar davant cha' Flora, vo savaivat, suot ques vòts. (Posa, mangia.) Eu stovet durmir in quella stüvetta sur la porta insembel cun quel malundraivel, chi'd era gnü pro la saira. (Posa, mangia.)

Ml. Jon: Tü 'varast fat üna brava baracca cun Flora, che?

Bastian: Ün pa tard d'era gnü, quai es vaira. — Id hoz a bun' ura, cur ch'eu n'ha vugliü pajar als paurs — schi'm mankettan ils raps i la buorsa, i'l pruoder era davent, id ingün nu'l voleva avoir vis.

Peder: Pür quella ja' T'hast inacort?

Ml. Jon: El avarà gnü il ch'eu grev!

Bastian: Id eu pigl a Flora cul chavà i davent a munt, perchè ch'alla fin podet indreschir d'üna donna

veglia orasom comün, ch'el d'era passà da quella vart sül far del di.

Peder: Id eschat its sü Danuder?

Bastian: Sü Danuder! Allas 9 d'er'na in stüva del chapitani; vi'l chastè. — I quell' orma del diavel, eir quel, ans fet perder tant temp cun filistoccas i cun trametter in faira gliod a dumperar.

Langegher: Uschea craja bain, cha vo nu'l pudettat tschüffer.

Bastian: Mo s'impissai! Turnettans fin giò Finstermünz. I'lura eu davent aint dad Uëlla

Ml. Jon: Sainza novas del lader?

Bastian: Nö orma da Dieu na'm savet da'm dir alch, fin ch'eu sun rivà mez mort sül far not aint a Martina i n'ha stü am fermar a tor alch pro donna Gretta.

Langegher: I quella as det fastizzis?

Bastian: Eu s'ha fingià quintà — o nö? — cha l'am savet descriver il furbaz precis i dir, ch'el s'haja fermà cuort temp in si' ustria i sia vers saira passà sül char cul famagl da Sar Not Puorger da Seraplana.

Lut. (davò üna posa, scrivand): I 'lura?

Bastian: Mo i' lura sun i aint i sü Seraplana, crajand da'l chattar; invece am dschet Sar Not, chi porteva güst aua, avant sa porta, cha quel tal sia passà inavant, i's haja informà davò ustrias vi' a Scuol i Tarasp. — Uossa savaivat tot. (Posa). Mo, scha'l am capita!

Ml. Jon: Duman vainst vi' ma chà, i 'lura At lejaina avant tia deposizioni i 'la sottascrivast! Uossa, scha tuot es pront, 'lain ir sü per el!

Lut. (scriva): Subit n'haja fini. (Posa, Peder e'l langegher stan sü e's preparan, Peder vüda la chandaila, Ml. Jon guarda, che cha'l nuder scriva.)

Ml. Jon: Eu quest tudais-ch scrit nan inclei tant bain. Eu lasch plü jent far las dumondas eir a Tai. Quai ch'eu dumand, sast scriver davò, nöja?

Lut. (Ha finì e dà il protocol a Ml. Jon, chi metta sü ils ögliers e continua a lejer.) Mo bain! Vo, Sar Bastian, giaivat sü in davopigna, e stai staivat quaint, fin ch'eu as fetsch segn da gnir ora. — 'vai dudi? (Bastian obedescha) (A Peder): Schi it dimena sü pel delinquent! (Peder e'l

langegher passan, Ml. Jon leja, il lut. va a spass e stübgia, Balser dorma.)

V. Scena.

(As od' a srantunar giò da s-chala, aintran: Peder, allur' il Tudais-ch ed alla fin il langegher.)

Langegher: So, den Herren do Red' und Antwort geben!

Tirolais: I mecht laa wiss'n, wos i mit'm Monn do z'tuan hob, u. wos der von m'r will.

Ml. John (il fixand.) Zerst sogt's ins: Wia hoassat's u. vo wanna seid's?

Tirolais (prepotent.) I bi vo (stübgia.) Hell', Taifel! Ober wos geat des eng on? I hob mai Geld u. mai Schrifta. Losst's mi la gean! Wirt, gib m'r mai Geld, sog i!

Ml. Jon (al lutinent.) Discuorra Tü cun quest implaster impertinent!
Lut. (resolut.) Wenn Ihr uns die geforderte Auskunft verweigert, müsst Ihr die Folgen tragen. Ihr seid verhaftet und werdet dem Diener des Gesetzes (muossa sül langegher) folgen. Andernorts wird man Euch zum Reden bringen!

Tirolais (amò plü prepotent.) I hab eng nuid z'sog'n u. i gea, wo i will! (Peder e'l langegher al stan ün per vart sco püttas e l'observan, Balser as sdruvaglia dandet e vain pro, dand uondas, stupefat).

Lut.: Kraft meines Amtes lasse ich Euch auf der Stelle fesseln, wenn Ihr fortfahrt, Euch derart zu betragen.

Tirolais (grit): Wos sell i denn verboch'n hob'n, des mecht i wiss'n!

Ml. Jon: Dees wird ma Dier glei sog'n! Spitzbua! Ober z'erst gibsch 'n Antwort auf mai Frog, hosch g'hert!

Tirolais: Des tua i nit. Des geat niemmer wos on! (Posa.)

Lut. (scriva, piglia allura oura la buorsa e la metta sün maisa): Kennt Ihr diesen Geldbeutel?

Tirolais: Der g'hert main! Gebt's hea und mochet's koa Fox'n nit! (As voul avvicinar, il langegher il tira inavo resolutamaing.)

Ml. Jon: Wo host' 'n kauft?

Tirolais: Sel woass i nimmer, mai Lieba! Ober i will mai Eigtum! Hea d'rmit! (S'avanza, il langegher al dà üna stratta amò plü aspra.)

- Lut.:* Der Geldbeutel bleibt vorläufig in unsern Händen. Ist's wirklich der Eurige?
- Tirolais:* Froget's 'n Wirt: Der ist main, und i brauch mai Geld!
- Lut.* (scriva e tschögna a Bastian, quel vain nanpro ed as posta davant il Tudais-ch e'l contemplescha con terribla rabgia): Eschat sgür, Sar Bastian, cha quest es il lader?
- Bastian* (tras ils daints): Eu'm lasch tagliar jo'l ch'eu, scha quai nun es quel schmaledi in persuna.
- Lut.:* (al Tirolais, chi ais gnü perplex): Kennt Ihr den Mann da?
- Tirolais* (as remettand): I hob'n nia g'sech'n.
- Bastian* (non as po retgnair): Wos; Du hosch mi nia g'seich'n? Spett' orma del diavel! (Al largia ün kiffel, ch'el va inavo sün Peder, chi'l dà ün pe i'l chül e bütta inavant, allora Bastian il clappa pel culöz.)
(Balser mütscha our da d'üsch.)
- Langegher* (s'intermetta e sparaglia e tira d'avent l'assaglitur.)
Na, na, uschea non al lasch trattar in mia preschentscha!
(A Bastian): Stat quiet, uschigliö!
(Ml. Jon e'l lutinent tegnan a Bastian.)
- Ml. Jon:* Scha Tü na stast subit salda, at stovain chastiar, per tal sabgiast!
- Tirolais* (sbraja tuot que ch'el po): H'r Jesses, H'r Jesses, mai Kopf! (As tegna ün fazöl sül nas.) San des Lait! H'r Jesses, H'r Jesses! Isch des a Lond, a vermaladaits! H'r Jesses, dia Spitzbuob'n!
(Langegher il clappa pel bratsch e guarda sün Ml. Jon e'l lutinent, intant cha'l Tirolais continua a sbragir e Bastian sta qua perplex).
- Lut.* (al langegher): It cun el! Piglià'l sü pro Vo sur not, i duman il manaivat vi'a Tschlin e'l consegnaivat in mans del landamma Rimathè. Eu As darà amò 'na charta, avant cha Vo partat.
- Ml. Jon* (al Tirolais, chi as ha planet balchè e fa atenziun): So, jetzt geast mit 'm Landjäger und morg'n vor G'richt!
- Tirolais* (intemorì): Wo soll i gean?
- Lut.:* Wohin er Euch führt. Marsch!
- Langegher* (avra l'üsch): Vorwärts!
(Il Tirolais para da non avoir vögliä d'obedir, il langegher al dà üna cul bastum aint pellas chammas, allora va'l; partan.

Ml. Jon, il lutinent e Peder als guardan davò üna pezza.)

Lut.: Uossa, Sar Peder, pigliai voss raps (svöd' oura quels sün maisa) i quintà 'ls da per Vo amò 'na jada. La buorsa cul bigliet da Sar Cla da Men stovais laschar amò a no. (Piglia il protocol.) I sarà ura, d'ir a chasa!

Ml. Jon: Schi, schi, no 'vain fat ün lung plaz! Be cha Vossa donn' i Voss uffants nan hajan gnü temma.

Dna. Letta (davò il tuorna pigna): Gliess, eu n'ha bain gnü temm' i scalozz' avonda, char Ml. Jon! Mo 'ls uffants nan han dudì büs-cha. It cul Segner, amenduos, i'l Segner as paja, cha Vo'ns 'vai fat ün bun servezzan!

Lut.: Schi do, dormi' bain amò quest momaint!

Peder: Per intant s'ingrazch da tot meis cour! Buna not, Ml. Jon! Buna not, Sar Lutinent!

Ml. Jon e Lut.: Buna not! (Partan.)

(Fin.)

